

**INATSIARTUT
OMBUDSMANDIATA
UKIUMOORTUMIK
NALUNAARUTAA
2015**



**Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq aamma suliamik up-
pernaasersuineq**

**5.5 Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq sulianilu allagaati-
nik paasitinneqarsinnaatitaanermut tunngasuni nalunaaruteqartarnek.
Oqartussaasumut eqqortumut ingerlatitseqqilluni nassiussineq**

Avatangiisinik illersuiniaqatigiiffiup A-p suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaata allagaatinut amerlasoorpassuarnut tunngasup Innuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmit akineqarsimannginnera eqqartuussissuserisup B-p A sinnerlugu naammagittaalliuutigaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq A Naalakkersuisoqarfiup paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 2-mut naapertuuttumik nalunaarfigisimannigikkaa.

Ombudsmandi aammattaaq isumaqarpoq Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni A-p qinnutigisaanik A-p naammagittaalliummik Ombudsmandimut tunniussinerata nalaani, tassalu allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tunniunneqarneranit qaammatit arfineq marlungajaat qaangiunneranni, suliarinnissimannginnera akuerineqarsinnaanngilluinnartoq. Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisami allagaaterpasuit pineqarnerat apeqqutaatinnagu.

Ombudsmandi tamatuma saniatigut isumaqarpoq Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tiguneqarnerata kingornatigut aatsaat qaammatit arfineq marluk qaangiuttut suliamik suliarinninnermik siullermik aallartitsisimanera, kiisalu oqartussaasumut eqqortumut ingerlatitseqqilluni nassiussinissaq qulaajarniarlugu allagaatinillu paasitinneqarumalluni qinnutigisap suliarineqarnissaanik ilitersortinniarluni Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut aatsaat taamaalinerani saaffiginnissimanera akuerineqarsinnaanngilluinnartoq.

Ombudsmandip suliamik naliliiviginninnermini manna pingaartillugu isiginiarppaa, tassalu oqartussaasup suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisanik sapinngisamik pilertornerpaamik suliarinnittussaananeramik

paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi tunngaviusumik piumasaqaat Naalakkersuisoqarfiup annertuumik sumiginnarsimagaa.

Oqaaseqaat oqartussaasup suliame allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaanik suliarinnittarnerani tunngaviulluinnartumik aalajangiisuulluinnartumillu aalajangersakkanut tunngasuummat Ombudsmandip Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat aamma Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia tamatuminnnga nalunaarfigai (j.nr. 2015-204-0008, oqaaseqaat 21. oktober 2015-imeersoq).

1. Aallaqqaasiut

A-p suliame allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaata Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernernullu Naalakkersuisoqarfimmit suliarineqarsimanginnera eqqartuussissuserisup B-p uannut allakkatigut 24. februar 2015-imeersutigut A sinnerlugu naammagittaalliuutigaa. Suliap Ombudsmandimit misissuiffigineqarnera naammagittaalliuut pissutigalugu aallartinniarlugu aalajangerpunga.

[...]

2. Suliap ingerlasimanera

A suliame allagaatinik amerlasuunik paasitinneqarumalluni taamani Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnernullu Naalakkersuisoqarfiusumut e-mailik-kut 30. juli 2014-imeersukkut qinnuteqarpoq. Aatsitassanut tunngasuni suliassaqarfiup iluani pissutsit assigiinngitsut immikkut taaneqartut pillugit Naalakkersuisoqarfiit, Aqutsisoqarfiit, DCE-p (Avatangiisinut Nukissiuuteqarnernullu tunngasuni Nunami namminerme Sullissivik) aamma GEUS-ip (Danmarkimut aamma Kalaallit Nunaannut Nunamut namminerme Ujarassiornikkut misissuisarfiup) akornanni allagaatinik attaveqatigiinnermut ilaatigut tunngasunik paasitinneqarumalluni qinnuteqaataavoq.

A-p suliame allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaata tiguneqarnera Naalakkersuisoqarfiup e-mailikkut 31. juli 2014-imeersukkut uppersarpaa. Naalakkersuisoqarfik tamatuma saniatigut akivoq:

“Naalakkersuisoqarfik qinnutigisap annertussusia isiginiarlugu ullut qulit ingerlaneranni allagaatinik paasissutissiinissamat periarfissaqanngilaq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq

pillugu inatsimmi § 16, imm. 2, allagaatit paasisaqarfigiomasatit amerlaqimmata, allagaatillu paasisaqarfigiomasat piffissamut sumut tunngasuunersut killissalerneqarsimanngimmat. Tamatuma saniatigut paasisutissanik isertuussassanik immikkoortiterineq atugassiisutitik atuiffiusariaqassasoq naliliisoqarpoq.

Suliami allagaatinik paasitinneqarumallutit qinnutigisavit annertussusia aamma Naalakkersuisoqarfimmit akissuteqarnissamut atugassiisutit pisariaqartut qanoq annertutigineerat pillugit sukumiinerusumik naliliisoqareerpat suliami allagaatinik paasitinneqarumallutit qinnutigisavit qaqugu akineqarsinnaanerata naatsorsuutigineqarsinnaanera Naalakkersuisoqarfiup paasisutissiisutitiginnaassavaa.

[...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

A-p e-mailkkut 18. september 2014-imeersukkut Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit akineqarnissani nukingisaarutigaa. Naalakkersuisoqarfik ulloq taanna e-mailkkut akivoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaa qaqugu akisinnaanerlugu suli paasisutissiisutitiginnaanngikkini. Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatip annertunera aamma allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap Naalakkersuisoqarfimmit akissuteqarnissamut atugassiisutit pisariaqartut qanoq annertutiginnisaat pillugu suli Naalakkersuisoqarfimmi misissuisoqarsimannginnera tamatumunnga tunngavilersuutitut innersuussutigaa.

Naalakkersuisut nutaat november 2014-imi Inatsisartunut qinersineq pissutigalugu 12. december 2014-imi pilersinneqarput, suliassaqrifiillu agguataarneqarlutik. A-p allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaa taamani Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiusup tigusimasaa suliassaqrifiit nutaamik agguataarneqarnerisa kingornatigut Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup nutaap suliassaqrifianut nooqataavoq.

A-p Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik akeqqullugu e-mailkkut 16. februar 2015-imeersukkut nukingisaarpaa. A-p nukingisaarutaa Naalakkersuisoqarfimmit akineqanngilaq. Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmi suliami aalajangii-soqarsimannginnera eqqartuussissuserisup B-p A sinnerlugu tamatuma kingornatigut uannut allakkatigut 24. februar 2015-imeersutigut ilanngussartalitsigut

naammagittaalliuutigaa. Eqqartuussissuserisup B-p naammagittaalliummini makku ilaatigut oqaatigai:

“[...]

Sullitara [A] tassaavoq nunat tamat avatangiisinik illersuiniaqatigiiffiat, apeqqutit avatangiisinut tunngasut pillugit misissuineramik paasissutissiisarnermillu ilaatigut siunertaqartoq, periarfissaqarfiaatigullu inatsisiliortut aalajangiisartullu allat sunnerneqarsinnaangaangata avatangiisinut tunngasut aalajangersimasut pitsaanerulersinneqarnissaannik suliniuteqartartoq. Suliniaqatigiiffik massakkut ukiut 40-t sinnerlugit taamaalorsimavoq.

[A-p] Kalaallit Nunaanni avatangiisinut tunngasut pineqartut (oliamik aatsitassanillu ujarlerneq piiaanerlu) pisariaqarneratut paasisaqarfigiumallugit ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu aalajangersakkat tunngavigalugit allagaatinik arlalinnik paasitinneqarnissani qinnutigaa.

[...]

[A-p] allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqarneranit qaammatit arfineq marluk massakkut ingerlareermata allagaatinillu sulii paasissutissiisoqanngimmat manna tunngaviuttippara, tassalu Aatsitassanik Aqutsisoqarfik allagaatinik paasissutissiissamaanngitsoq.

Tamanna ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngaviit pingaarnarpaat ilaannik, tassalu innuttaasut allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerannik (ingerlatsivimmik nakkutilliineramik) unioqqutitsinertut isigaara.

Naammagittaalliuutip siunertaraa Inatsisartut Ombudsmandiata Aatsitassanik Aqutsisoqarfimmut (Naalakkersuisunullumi) manna erseqqissassagaa, tassalu Aatsitassanik Aqutsisoqarfiup innuttaasut suliassaqarfimmi avatangiisinut tunngasutut ittumi pingaaruteqaqisumi aalajangiinernik aalajangiinermullu tunngavinnik paasitinneqarsinnaatitaanerminnik atuiumanerat itigartissinnaanngikkaa. Minnerunngitsumillu taamaalorsinnaanngitsoq Inatsisartut Ombudsmandiata aatsitassanut tunngasuni allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu aalajangiinermik qanittukkut tamanut saqqummiussinerata kingornatigut.

[...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Suleqatima ilaata eqqartuussissuserisoq B naammagittaalliorneq tunngavigalugu oqarasuaatikkut attavigaa. Suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap Inuussutissarsionermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfim-

mit suliarineqarsimanginnera naammagittaalliuutaasoq eqqartuussissuserisup B-p erseqqissarpaa.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik allakkatigut 9. marts 2015-imeersutigut qinnuigaara suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullugu, matumani eqqartuussissuserisup B-p naammagittaalliuutaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu. Suliami allagaatit nassiunneqarnissaat aamma qinnutigaa.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara Naalakkersuisoqarfik suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tiguneqarnerata kingornatigut qanoq iliuuseqarsimanersoq, oqaaseqaammuni nassuiaqqullugu Naalakkersuisoqarfiullu suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamut akissuteqannginneranut pissutaasoq pillugu nassuiaateqaqqullugu. Naalakkersuisoqarfik aamma qinnuigaara suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap ilaasa Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup suliaasaqarfianut attuumassuteqanngitsut oqartussaasumut eqqortumut ingerlateqqillugit nassiunneqarnissaat Naalakkersuisoqarfiup isumagisimaneraa paasissutissiisutigeqqullugu, tak. suliaasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasumi § 7, imm. 2.

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik allakkatigut 26. marts 2015-imeersutigut suliaq pillugu oqaaseqaateqarpoq. Naalakkersuisoqarfik imatut akivoq:

“Eqqartuussissuserisup [B-p] allakkatigut 24. februar 2015-imeersutigut [A] sinnerlugu naammagittaalliuutaanut tunngatillugu suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap pillugu Inatsisartut Ombudsmandiata allakkatigut 9. marts 2015-imeersutigut Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik oqaaseqaqqullugu qinnuigaa.

Tamanna pissutigalugu Naalakkersuisoqarfik paasissutissiivoq [A] allakkatigut 9. marts 2015-imeersutigut ima akineqarsimasoq:

“Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 2 naapertorlugu ullut qulit iluini qinnutigisannik akissuteqarnissamut periarfissaqanngitsaq Inuussutissarsiornermut,

Aatsitassaqaqarnermut Suliffeqaqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup mailikkut 31. juli 2014-imi nalunaarutigaa, pissutigalugu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu qinnuteqaatit annertuupilussuummat, allagaatinik paasitinneqarnissamik noqqaassutigineqartunut piffissaliussatigut killeqartitaanatik annertuupilussuummata, aammalu paasissutissanik isertuussanik immikkoortiterinissaq isumalluutininik piumaffeqarnassalluni. Isumaqaqarmallu pisortani ingerlatsineq pillugu paasitinneqarsinnaatitaanermut inatsimmi suussusersisinnaanissamut piumasaqaat tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik naapertuutsitaanera pillugu aamma nalilersuisoqassasq.

Aatsitassarsiorfiup iluani oqartussaasut suliarinninnerannut ilaasutut allagaatit Aatsitassanik Aqutsisoqarfiup aamma Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsisoqarfiup, GEUS-ip, DCE-p Naalakkersuisoqarfiullu akunnerminni paarlaateqatigiittagaat sulinermut tunngatillugu allagaataaneri Naalakkersuisoqarfiup paasinninnerisimavaa, taamaattumillu aallaaviatigut allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaffiusumut ilaatinneqararik. Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 3 malillugu aatsitassaqaqarnermut oqartussaasoaqarfik pillugu aatsitassanik inatsisaasuni aalajangersakkat najoqqutaralugit nalinginnaasumik naatsorsuutigisaasimavoq Aatsitassanik Aqutsisoqarfik aamma Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsisoqarfik aalajangiussisarnerminni, innersuussisuteqartarnerminni, imaluunniit oqaaseqaateqartarnerminni, imaluunniit aatsitassaqaqarfiup iluani oqartussaasutut allanik suliaqartarnerminni ataatsimoortutut oqartussaasuussasutut isigineqartassasut.

Taamatuttaaq tamanna tunngavigalugu Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersumi § 15-ip nassaritarsaatigut allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu qinnuteqaativit suliarineqarnera aallaaviatigut Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinissaata ataaniissannginnera Naalakkersuisoqarfiup naatsorsuutigivaa. Taamaattorli imatut allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu aalajangiussineq, Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsisoqarfimmumut, Aatsitassanik Aqutsisoqarfimmumut aamma Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalakkersuisoqarfimmumut nassiussarisimasat, Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqaqarnermut Suliffeqaqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmumut ingerlateqqinneqarsimangitsut aqutsinermik oqartussaasoaqarfii taakku ataanniittussaassalluni. Tamanna ilutigalugu aatsitassaqaqarfimmi aqutsinermik oqartussaasunut akuuffeqartunut allanut tunngatillugu allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu qinnuteqaativit suliarineqarnerani Naalakkersuisoqarfiup ataqatigiissaarisutut atuuffimmik isumaginnissinnaanerinik Naalakkersuisoqarfik naatsorsuuteqarsimavoq.

Aatsitassanik suliassaqaqarfimmi allagaatinik paasitinneqarsinnaanermut tunngasumik oqaaseqaateqarnissamik qinnuteqarluni taamanikkut Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqaqarnermut Suliffeqaqarnermullu Naalakkersuisoqarfiusumut Inatsisartut Ombudsmandiat

allakkatigut 15. juli 2014-imeersutigut saaffiginnippoq. Oqaaseqaammi ingammik aatsitassanik suliassaqarfimmi oqartussaasut iluserisaat naalagaaffik pillugu inatsiseqartitsinermut (Namminersorlutik Oqartussat pillugit inatsiseqartitsinermut) tunngasunik, aammalu aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaasunut tunngatitamik Ombudsmandi nassuiaaqqusivoq.

Inatsisartut Ombudsmandiannut 10. oktober 2014-imi oqaaseqaammik Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqaarnermut Suliffeqaarnermullu Naalakkersuisoqarfik tunniussaqaarpoq. Ombudsmandip oqaaseqaateqaarneranik aalajangiisuusutut tamatuma allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinnik suliaqaarnermik sunniuteqarsinnaassasoq Naalakkersuisoqarfiup naliliissutigaa, tassaniimmata aqutsisartoqarfiit sullissisarfillu arlallit, aatsitassanik suliassaqarfimmi oqartussaasutut suliassanik isumaginittarnermut pingaaruteqartut.

Suliamut Inatsisartut Ombudsmandiat 1. december 2014-imi oqaaseqaatini saqqummiuppaa. Oqaaseqaammimi ombudsmandip isumaa naapertorlugu Aatsitassanut Aqutsisoqarfik aamma Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsisoqarfik oqartussaasqaarfittut immikkoortut marluttut isigineqartariaqaarneri qularutigineqarsinnaanngitsoq Ombudsmandip inerniliissutigaa. Tamatuma nassatarisaanik Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup aamma Aatsitassanut Tunngasuni Avatangiisinik Aqutsisoqarfiup akornanni allagaatit paarlaateqataassutaasut suliffiup iluaniittuusutut isigineqarsinnaanngillat, taamaattumillu Ombudsmandip isumaa naapertorlugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi suliffiup iluani sulinermi allagaatit pillugit malittarisassiat naapertorlugit allagaatit taakku allagaatinik paasitinneqarnissamit immikkoortinneqarsinnaanatik.

Naalakkersuisut inatsisilerineri (oqartussaasunut inatsiseqartitsinermut) oqartussaasutut ataatsitut ingerlannginnerat, tassaasulli ministerinik (Naalakkersuisunik) aqutsisoqarfiulutik, ministerinik naligiissitaasunik tamarmik immikkut tunniunneqartumik suliassaqaarfimmik aqutaqartunik ingerlatsiviusut suliamik naliliinermini pingaaruteqartillugu Ombudsmandip inissippaa. Taamaalillutik Naalakkersuisunit peqatigiilluni aalajangiussat aalajangiunneqartut Ombudsmandip isumaa naapertorlugu inatsisilerineri sunniuteqartuunatik tassaaginnarput politikikkut aalajangiussaasut.

Allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu qinnuteqaatinnik suliame Naalakkersuisoqarfiup aalajangiussaqaar-nissamut piginnaasartuusutut oqartussaasuunera Ombudsmandip oqaaseqaataata kingornatigut qularuteqarnani naatsorsuutigineqarsinnaajunnaarpoq.

Inatsisartunut 28. november 2014-imi qinersisoqarpoq. 12. december 2014-imi inissiterternerup kingornatigut suliassaqaarfiit nutaat pillugit 20. januar 2015-imi kaajallaasitaq atulersinneqarpoq, tamatuma kingornatigut aatsitassaqaarnermik suliassaqaarfik [Naalak-

kersuisunut] Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisumut tunniunneqarluni, taamaattorli aatsitassanut tunngatillugu inuussutissarsiornermut suliffeqarnermullu pissut-sit, aamma niuernermit tunngasutut apeqquutit [Naalakkersuisunut] Inuussutissarsior-nermut, Suliffeqarnermut, Niuernermit Nunanullu allanut Tunngasunut Naalakkersui-sumut inissinneqarlutik.

Naalakkersuisut inatsisilerinermit (oqartussaasunut inatsiseqartitsinermit) oqartussaasutut ataatsitut ingerlannginnerat, tassaasulli ministerinik (Naalakkersuisunik) aqutsisoqarful-lutik, ministerinik naligiissitaasunik tamarmik immikkut tunniunneqartumik suliassa-qarfimmik aqutaqartunik ingerlatsiviusut suliamik naliliinermini pingaaruteqartillugu Ombudsmandip inissippaa.

Tamanna tunngavigalugu suliiani allagaatit Naalakkersuisoqarfiup aalajangiussivigisassai, aammalu suliassaqarfii agguataarnerannut atuuttuusumut naleqqiullugu Naalakkersui-soqarfiup ataaniittuusunut pineqanngippata aatsitassanik suliassaqarfimmi suliassaqarfii agguataarnerat nutaaq malillugu oqartussaaffinnut allanut piginnaassusermik tunineqar-simasunut allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu suliaraqfigisannut ataqatigiissaarinis-samut aalajangiussaqaarnissamullu tunngatillugu aqutsisoqarfimmi piginnaasaqarnerup nuunneqarnissaa Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernernullu Naalakker-suisoqarfiup tulluarnerpaatippaa.

Qinnuteqaatit tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik akuersaarneqarsinnaassa-nersoq, imaluunniit allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinnik suliagarneq naapertuutinngitsumik isumalluutininik pisariaqartitsinissaata pingaartuutinneqassanera suliassaqarfiusut allat iluini Naalakkersuisoqarfiup aalajangiiffigisinnaasaata aamma i-luaniinngilaq.

Qulaani tunngavigisat pineqartut pissutigalugit, ilanngullugulu allagaatinik paasitinne-qarnissaq pillugu qinnuteqaativit sularinera assut isumalluutininik pisariaqartitsimmat, aammalu aqutsisoqarnermi isumalluutiminik Naalakkersuisoqarfik pingaarnersiuisaria-qarsimammatt manna tikillugu qinnuteqaativit sularinera naammassiniarneqarsinnaasi-mannngilaq.

Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit Inatsisartut inatsi-saat nr. 7, 7. december 2009-meersup (aatsitassat pillugit inatsit) allanngortinnissaa pil-lugu Inatsisartut Inatsisaannut siunnersuutip imarisaanut apeqquutigisannut tunngatillugu Inatsisartut nittartagaat innersuussutigisinnaavara, tassanilu siunnersuut Inatsisartut 2015-imi upernaakkut ataatsimiinneranni oqaluserisassatut 108-tut sularisassatut i-lanngussaasoq nassaarisinnaavat.

Tamatuma kingornatigut qinnuteqaatit aqutsisoqarfittut oqartussaasunut pingaarutilinut, allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu qinnuteqaatigisannik aalajangiussaqsinnaasunut agguaanneqarnissaanik Naalakkersuisoqarfik isumaginnissaq.”

Siunertamut tassunga allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu [A-p] qinnuteqaataata suliarinissaanut oqartussaaffimmik ilitersuummillu eqqortumik nalunaaruteqarnermik saqqummiussinissaq pillugu paasitinneqarsinnaaneq pillugu aamma sulianik isumaginnittarneq pillugu inatsisini apeqqutini Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia suliassanut akissusaasuusooq Naalakkersuisoqarfiup mailikkut 20. marts 2015-imi nassiunneqartutigit qinnuigisimavaa.

Allagaatip matuma assingata aammalu Ombudsmandip allagaa 9. martsimeersup nas-siunnerisigut inatsisilerituup [B-p] maalaarutaa ilanngullugu Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfimmu maalaarutaasooq pillugu Naalakkersuisoqarfiup Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia aamma Aatsitassaqarnermut Naalakkersuisoqarfik ilisimatippai.”

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaataa suliama illua'tungiusup isumaanik tusarniaassutitut eqqartuussissuserisumut B-mut allakkatigut 8. april 2015-imeersutigut nassiuppara. Eqqartuussissuserisooq B allakkatigut 22. april 2015-imeersutigut akivoq Naalakkersuisoqarfik suliama suli aalajangiisimangitsoq. Eqqartuussissuserisup B-p suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi § 7, imm. 2 innersuussutigalugu oqaatigaa allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaat Naalakkersuisoqarfiup oqartussaasunut eqqortunut ingerlateqqillugu nassiussimangikkaa, allagaatinillu paasitinneqarumalluni qinnuteqaat Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Ikummatissanullu aamma Suliffeqarnermut Naalakkersuisoqarfimmu Naalakkersuisut nutaat suliassa-qarfinnik agguataarinerat ukiup affaanik sioqqullugu tunniunneqarsimasooq.

Allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq inuiaqatigiinni nutaaliaasuni tamat oqartussaqaataaneranni pingaaruteqartumik ilaasooq eqqartuussissuserisup B-p oqaatigaa. Eqqartuussissuserisup B-p aamma oqaatigaa innuttaasut ingerlatsinermi sulianik sularinnittarneq, aalajangiinermut tunngavissat assigisaallu pillugit allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerannik, matumani avatangiisinut pissutsinut aamma avatangiisinut isumannaallisaanermut pissutsinut tunngasunik A-p paasitinneqarsinnaatitaanerannik mattussiutigaluni Naalakkersuisoqarfiup pissutigisatut taaneqartut tunngavigalugit allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaammik sularinninngitsoorsinnaanngitsoq.

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

3. Misissuinerma killissalersorneqarnera

Suliap ingerlasimanera pillugu allaaserineqartumik takuneqarsinnaavoq, [A-p] suliame allagaatinik paasitinneqarumalluni Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Aatsitassanullu Naalakkersuisoqarfimmut qinnuteqaata Naalakkersuisut nutaat 12. december 2014-imi suliassaqaqfinnik agguataarinerisa kingornatigut Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmut suliassanngortinneqarsimasoq. Taamaalillunga oqaaseqaatinni Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmut ingerlatitaasumut Naalakkersuisoqarfiit marluusut taaguutaat atorpakka.

Suliap ingerlasimanera pillugu allaaserisami aammattaaq atuarneqarsinnaavoq Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap qanoq suliarineqarnissaanik ilitserorneqarnissani siu-nertaralugu saaffiginnissimasoq. Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaat Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup tamatuma kingornatigut Aatsitassanut Ikummatissanut Naalakkersuisoqarfimmut oqartussaasumut eqqortumut suliarisassanngorlugu ingerlateqqillugu nas-siussimavaa. Aatsitassanik Ikummatissanillu Naalakkersuisoqarfik tamatuma kingornatigut suliap pillugu allakkatigut 11. juni 2015-imeersutigut aalajangiivoq. Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinera eqqartuus-sissuserisup [B-p] [A] sinnerlugu uannut allakkatigut 15. juni 2015-imeersutigut naammagittaalliuutigaa. Naammagittaalliuut taanna immikkut suliaara.

Taamaalillunga allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap oqartussaasumit suliarineqarnerani allagaatinik paasitinneqarumasumik ilisimatitsineq, kiisalu oqartussaasup pisinnaatitaanera allagaatinillu paasitinneqarumalluni qinnutigisap oqartussamut eqqortumut ingerlateqqillugu nassiuunneqarnera pillugit apeqqutit kisiisa oqaaseqaammi matumani sammivakka (immikkoortumi 5-imi). Nagga-taagut suliap pillugu naatsumik eqikkaavunga (immikkoortumi 6-imi).

Misissuinnut atatillugu Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaatai arlaleriar-lunga innersuussutigisarpakka. Tamatumunnga pissutaavoq uanga naammagittal-liummik pineqartumik suliarinninnera eqqarsaatigalugu inatsiseqartitsinermi

pissusiusunut assingusunut isummernissannut siusinnerusukkut pissutissaqarsi-mannginnera, minnerunngitsumillu Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsinermi tunngaviusut pingaarnerusutigut Danmarkimi inatsiseqartitsinermi tunngaviu-sunut assingummata. Taamaattumik Folketingip Ombudsmandiata paasinnin-nera oqaaseqaatini taaneqartuni takuneqarsinnaasoq ilalersinnaavara.

4. Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq aamma ilisimatitsineq

4.1 Malittarisassatigut tunngavik

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16 oqartussaasup allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatip suliarinninnera aalajangiiffiginninneralu pillugit aalajangersakkanik imaattunik ilaatigut imaqarpoq:

“§ 16. Qinnuteqaat akuersaarneqarsinnaanersoq oqartussap pineqartup piaarnerpaa-mik aalajangiiffigissavaa [...]

Imm.2. Paasitinneqarnissamik qinnuteqaat oqartussamit pineqartumit tiguneqarnermi kingorna kingusinnerpaamik ullut qulit qaangiutsinnagit akuersaarneqarsimanani-luunniit itigartissutigineqarsimanngippat oqartussap qinnuteqartoq taamaattoqarne-ranut pissutaasumik kiisalu aalajangiinerup qaqugu pinissaa naatsorsuutigineqarsin-naanersoq pillugu nalunaarfigissavaa.

[...]”

§ 16, imm. 1 pillugu oqaaseqaatinit erserpoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaat akuersaarneqarsinnaanersoq oqartussap pineqartup “piaarnerpaa-mik” aalajangiiffigissagaa, oqaaseqatigiillu taamaattut atoraanni siunertaasoq er-seqqissarneqartoq tassaavoq oqartussap allagaatinik paasitinneqarumalluni qin-nuteqaatit immikkut pilertussuseqartumik suliarisassagai.

§ 16, imm. 2-mit erserpoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap o-qartussap ullut qulit qaangiutereersut suli akuersaarsimanngippagu imaluunniit itigartissimallugu nalunaarutigisimanngippagu oqartussap allagaatinik paasitin-neqarumalluni qinnuteqartumut tamatumunnga suna pissutaanersoq, qaqugulu aalajangiinissaq naatsorsuutigineqarsinnaanersoq nalunaarutigissagaa. Allagaati-nik paasitinneqarumalluni qinnutigisap oqartussaasumit naleqquttumik pissutis-saqarani sivisuallaamik suliarineqannginnissaanik qulakkeerinninnissaq aalaja-ngersakkamut ilaatigut tunngaviuvoq.

Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat oqartussaasup sapinngisamik pilertornerpaamik aalajangiiffigisassagai paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi taamaalilluni erseqqissumik tunngaviuvoq. Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip siunertaa eqquutsinneqassappat tamanna aamma tunngaviuvoq, matumani pisortat ingerlatsineranni suliat suliarineqartut pillugit ilisimasat suli soqutiginaateqartillugit, tusagassiutinit, suliffeqarfinit kattuffinillu il.il. - paasitinneqarsinnaatitaaneq pissutigalugu – avammut paasissutissiissutigineqartartut, ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Isiginiagassat allat paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip tunuaniittut, tassaapput nakkutilliinermi isiginiagassat, pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu isumaliutissiissummi nr. 325/1963-imi oqaatigineqartut. Nakkutilliinermi isiginiagassat ilaatigut imatut allaaserineqarput:

“B. Nakkutilliinermi isiginiagassat

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaanerup atuutilernissaanik kissaa-teqarnermik tapersersuinermit tunngaviusutut taaneqartut ilagaat innuttaasut anner-tunerpaamik malinnaanissaminnut periarfissaqartariaqarnerat, taamaalillutillu pisortat suliassaminnik eqqortumik ingerlatsinerannik malinnaaviginnissinnaasariaqarnerat nakkutigisinnaasariaqarnerallu.

[...]

Suliassaqarfii aalajangersimasut iluanni iliuuserineqartoq ilisimaqarfignissallugu suli-niaqatigiiffiit ataatsimoortukkaat mikinerusut anginerusulluunniit soqutigisaasa isuma-ginissaannik suliassaqartut soqutigisinnaavaat.

[...]” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Oqartussaasup suliame allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat akuerine-qassanersoq sapinngisamik pilertornerpaamik aalajangiisussaanera taamaalilluni aamma tassaavoq nakkutilliinermi isiginiagassap paasitinneqarsinnaaneq pillugu inatsisip siunertaa naapertorlugu isumagineqarsinnaaneranut aamma tunngaviu-soq.

Ullunik qulinik piffissaliineq isumaqarpoq oqartussaasoq allagaatinik paasitinne-qarumalluni qinnutigisat tiguneranit ullut qulit aalajangiinissaminut utaqqisin-

naanngitsoq. Oqaatsip “piaarnerpaamik” atornerqarnera ullunik qulinik piffissaliinermut sanilliukkaanni imatut paasineqassaaq oqartussaasooq aallaavittut sapinngisamik pilertornerpaamik aalajangiissasooq.

Taamaattumik allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatit oqartussaasup sulianik tulleriarinermini salliutissavai, nalinginnaasumillu ulapinneq kinguartitsinermut tunngavilersuutitut innersuutigisinnaanagu, tamanna pillugu tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiisummi nr. 1510/2009-mi, quppernerit 798 tullialu.

Allagaatit arlallit pillugit paasitinneqarnissamik qinnuteqartoqarsimatillugu oqartussaasooq allagaatinik qularnanngitsumik paasissutissiisutigineqarsinnaasunik erngertumik aallaavittut paasissutissiisariaqarpoq, tak. Folketingip Ombudsmandiata 1994-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernerit 356 tulliiilu. Taava oqartussaasooq allagaatit paasisaqarfigiumaneqartut sinneri pillugit aalajangiinerminik kingusinnerusukkut nalunaaruteqarsinnaavoq. Oqartussaasooq allagaatit paasisaqarfigiumaneqartut sinneri pillugit ullunik qulinik piffissaliisimanerup iluani aalajangiisinnaanngikkuni allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqartoq ullunik qulinik piffissaliisimanerup iluani aalajangiisinnaannginnermut tunngaviusut pillugit nalunaarfigissavaa, qaqugu akissuteqarnissaaq naatsorsuutigineqarsinnaanersooq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Oqartussaasup ullunik qulinik piffissaliineq angumerisinnaanngikkuniuk tamatumunnga suliamut attuumassuteqartumik tunngavilersuissaaq, tak. kinguartitsinissamat tunngavilersuutit akuerisat isumaliutissiisummi taaneqartumi quppernerit 798 tullialu, Folketingip Ombudsmandiata tamatumunnga tunngatillugu oqaaseqaatai ilanngullugit. Folketingip Ombudsmandiata 1992-imi ukiumoortumik nalunaarummini quppernerna 72-imi tulliiinilu kinguartitsinernut immikkut tunngavilersuutit arlallit taasimavai. Folketingip Ombudsmandiata aammattaaq oqaatigaa allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatit suliatut nukingiuussasatut suliarineqartassasut oqartussaasullu suliassaataanut allanut naleqqiullugit pingaarnersiuinermi salliutinneqartassasut, matumani Folketingimik sullissineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Suliami allami Folketingip Ombudsmandia oqaaseqaateqarsimavoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatip misissuiffiginissaa atugassiisutinik immikkut ittunik annertuumik pisariaqartitsiffiuppat oqartussaasup allagaatinik paasi-

tinneqarumalluni qinnuteqaatip aalajangiiffiginissaanik kinguartitsinissaanut tamanna tunngavilersuutigineqarsinnaasoq, tak. Folketingip Ombudsmandiata 1990-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernerit 50 tulliilu. Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaq qanoq annertutiginersoq qanorlu ittuunersoq ilaatigut kinguartitsinissap qanoq sivisutigiumaarnernut aalajangiisuusaaq. Folketingip Ombudsmandiata aamma oqaatigaa allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqartarnerup siunertaata, aamma oqartussaasup aallaavittut sapinngisamik pilertornerpaamik aalajangiinissaanik piunasaqaatip piffissap suliamik suliarinninnermut atorneqartup akuerineqarsinnaasup sivisussusissaa killileraa.

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani sulianik suliani allagaatinik paasitinneqarumanermut tunngasunik suliarinninnermik nammineerlunga missuiffigininnera 2013-902-0002-mik j.normulik aamma innersuusutigaara (takuuk 2014-imi ukiumoortumik nalunaarummi immikkoortoq 5.6).

“Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitersuut (Namminersornerullutik Oqartussat, Inatsisileriffik, december 1994)”-imeersumi akissuteqarnissamut piffissaliussat il.il. eqqarsaatigalugit ingerlatsinermi ileqqorissaarneq pillugu allaaserisamit aammattaq makku erserput:

“206. Oqartussaaffiup aammattaq suliassamut tunngassuteqartoq ilisimatittariaqarpaa suliassaq sivikinnerusumik suliarineqartussaagaluaq immikkut pissuteqartumik pisarnermit sivisunerusumik suliarineqartariaqalerpat.

207. Suliamut tunngassuteqartumit allakkat nukingisaarutit suliassallu suliarineqarnerani piffissamik atorneqartumik naleqquttumik tunngavilersukkat ingerlaannartumik akineqartariaqarput. Akissuteqaammi ilisimatitsissutigineqartariaqarpoq suliassaq qanoq inissisimanersoq aammalu ajornanngippat ilisimatitsissutigineqarluni suliassap aalajangiivigineqarnissaa oqartussaaffiup qaqugu naatsorsuutiginneraa.”

Taamaalilluni suliaq sivisunerusumik suliarineqartillugu oqartussaasup suliami illua'tungiusoq suliap sumut killinnera pillugu nammineerluni suliniuteqarnermigut nalunaarfigisariaqarpaa. Taamatutaaq suliami illua'tungiusup nukingisaarutitut allagai oqartussaasup akisariaqarpai, suliap suliarineqarnerani piffissap atorneqartup sivisussusia naleqquttumik tunngavilersuutigineqarsimappat.

4.2. Naalakkersuisoqarfiup piffissaq suliamik suliarinninnermut atugaa ilisimatitsineralu

Suliami matumani allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatip tunniunneqarenerata kingornatigut ulloq ataaseq qaangiuttoq Naalackersuisoqarfiup [A] ilisimatippaa Naalackersuisoqarfik allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap annertussusia pissutigalugu ullunik qulinik piffissaliisimanerup iluani aalajangiisinnaanngitsoq. Naalackersuisoqarfik aammattaaq ilisimatitsivoq allagaatit pigineqartut amerlaneri pissutigalugit qaqugu aalajangiisoqarnissaa naatsorsuutigisinnaanerlugu oqaatigisinnaanngikkini.

Naalackersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap annertussusia innersuussutigalugu ullunik qulinik piffissaliisimanerup iluani aalajangiisinnaannginnini pillugu ilisimatitsinermigut tunngavilersuutitut innersuussutigisaa eqqarsaatigalugu isumaqarpunga tunngavilersuut tamanna suliamut attuumassuteqartumik tunngavilersuutaasoq, nalunaarutiginnittussaataanerlu pillugu naatsorsuutigineqartumik tunngavigisassaanut tamanna naapertuuttusoq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 2. Aammattaaq Folkeetingip Ombudsmandiata 1990-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernerit 50 tulluilu innersuussutigakka, immikkoortumi 4.1-imi innersuussutigineqartut. Oqartussaasorli sapinggisamik pilertornerpaamik aalajangiisussaavoq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 1, immikkoortumi 4.1-imi aamma allaaserineqartut. Aallaavik immikkoortumi 4.1-imi taaneqarsimasoq innersuussutigaa, tassanilu oqaatigineqarpoq allagaatit arlallit pillugit paasitinneqarnissamik qinnuteqartoqarsimatillugu oqartussaasoq allagaatinik qularnaatumik paasissutissiissutigineqarsinnaasunik erngertumik aallaavittut paasissutissiisariaqartoq, oqartussaasorlu allagaatit paasisaqarfigumaneqartut sinneri pillugit aalajangiinnerminik kingusinnerusukkut nalunaaruteqassalluni.

Oqartussaasup ullunik qulinik piffissaliinerup iluani allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap pillugu aalajangiisinnaannginnerata tunngavianik nalunaarutiginninnerup saniatigut oqartussaasup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqartoq ilisimatissavaa qaqugu aalajangiisoqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaasoq, immikkoortumi 4.1-imi oqaatigineqartut.

Naalackersuisoqarfiup [A] aalajangiisoqarnissaata qaqugu naatsorsuutigineqarsinnaaneramik ilisimatinnigilaa. Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga Naalackersuisoqarfiup ilisimatitsinera ilisimatitsissuteqartussaataanerlut naapertuutinnitsoq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 2.

[A-p] allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqarnerup kingorna qaammat ataaseq affarlu qaangiuttoq Naalakkersuisoqarfik akissuteqaqqullugu september 2014-imi siullermik nukingisaarpaa, februar 2015-imilu nukingisaaruteqaqqilluni. [A-p] nukingisaarutaa Naalakkersuisoqarfiup september 2014-imi akivaa, [A-lli] februar 2015-imi nukingisaarutaa akinagu. Taamaalilluni suliap inissisi-manera Naalakkersuisoqarfiup nammineq suliniuteqarnermigut [A-mut] ilisimatitsissutigingilaa, [A-llu] februar 2015-imi nukingisaarutaa akinagu. Isumaqarpunga tamanna ingerlatsinermi ileqqorissaarnermut naapertuuttuunngitsoq, tamanna pillugu qulaani immikkoortoq 4.1-imi suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitersuummi allaaserineqartutut.

Naammagittaalliutip uannut nassiunneqarnerata nalaani, [A-p] allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqarnerata kingorna qaammatit arfineq marlungajaat ingerlareersut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaat Naalakkersuisoqarfiup suliarisimangilaa. Tamanna akuerineqarsinnaanngitsutut isigaara, allagaatit amerlasuut pineqarnerat apeqqutaatinnagu.

Malugaara Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaammini 26. marts 2015-imeersumi, Naalakkersuisoqarfiup [A-mut] akissutaani tunngavigisatut taaneqartut saniatigut, suliami aalajangiisoqarsimanginneranut pissutsit allat marluk Naalakkersuisoqarfiup ilanngullugit taasimagai: Aatsitassanut tunngasuni oqartussaassutsumik ilusilersuineramik uanga nammineerlunga misissuiffiginninnera aamma Inatsisartunut qinersineq.

Naalakkersuisuugallartut “atorfimmi suliassat ingerlaannarnissaannut pisariaqartunik taamaallaat suliaqarsinnaapput” tak. Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit inatsimmi nr. 26-mi, 18. november 2010-meersumi § 29, oqaaseqatigiit aappaat isiginiarlugu, Inatsisartunut qinersisoqarnissaanik aalajangiisoqarsimatillugu Naalakkersuisoqarfik suliamik allagaatinillu paasitinneqarumalluni qinnutigineqartumut akissuteqarsinnaanersoq isumaliutersuutigissallugu pissutissaqarsinnaasoq ilu Moornerarpara. Naalakkersuisut imaluunniit ilaasortaasa ataasiakkaat naalakkersuinikkut iliuuseqannginnissaannik qulakkeerinninnissaq aalajangersakkap taassuma siunertaraa, tak. aalajangersagaq pillugu oqaaseqaatit. Ungali erseqqisumik paasinninnera unaavoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaq Naalakkersuisoqarfiup suliarisinnaagaa suliarissallugulu, tassami paasissutissanik

allagaatinillu pioreersunik paasitineqarnek naalakkersuinikkut iliuutsitut isigineqarsinnaanngilluinnarmat.

Aammattaq oqaatigaara oqartussaasoq inatsisit atuuttut tunngavigalugit aamma oqartussap piffissami suliamik suliarinninnerani inatsiseqartitsinermik paasininnera apeqqutaatillugit aalajangiisassasoq. Taamaalilluni oqartussaasoq pisuni qulaani taaneqartuni suliap suliarineqarneranik unitsitsigallarsinnaanngilaq, aammattaq tak. allagaatinik paasitineqarumalluni qinnutigisap akuerineqassanersoq oqartussaasup sapinngisamik pilertornerpaamik aalajangiinissaa paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi tunngaviummat. Taamaattumik isumaqarpunga aatsitassanut tunngasuni oqartussaassutsumik ilusilersuinermik nammineerlunga misissuiffiginninnera Inatsisartunullu qinersineq oqartussaasup allagaatinik paasitineqarumalluni qinnutigisap suliarineqarnissaanik kinguartitsineranut tunngavilersuutaasinnaanngitsut.

5. Oqartussaasutut pisinnaatitaaneq aamma allagaatinik paasitineqarumalluni qinnutigisamik oqartussaasumut eqqortumut ingerlatitseqqilluni nassiusineq

5.1 Malittarisatigut tunngavik

Oqartussaasup sorliup allagaatinik paasitineqarumalluni qinnuteqaammik aalajangiinissamut pisinnaatitaanerani apeqquq paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 15-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Aallaaviusooq tassaavoq suliani ingerlatsinermi oqartussaasumit aalajangiivigineqartuni imaluunniit aalajangiivigineqartussani allagaatinik paasitineqarnissaq qinnutigineqarpat ingerlatsinermi oqartussaasoq suliami pissusiviusut pillugit aalajangiinissamut pisinnaatitaasoq allagaatinik paasissutissiisoqassanersoq aalajangiisasoq, tak. paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 15, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit. Tamanna atuuppoq allagaatit oqartussaasumit allamit tiguineqarsimagaluarpataluunniit, tak. John Vogterip atuakkiaani “Offentlighedsloven med kommentarer”-mi, 1998-imeersumi qupperneq 263.

Suliaqarsinnaavoq piareersarneranni suliallu aalajangiiffigineqannginnerani oqartussaasut arlallit peqataaffigisaannik. Sulianik taamaattumik suliarinnittoqartillugu ingerlatsinermi oqartussaasoq suliami pissusiviusut pillugit aalajangiinissamut pisinnaatitaasoq allagaatinik paasitineqarumalluni qinnuteqaat pillugu aalaja-

ngiinissamut pisinnaatitaavoq, tak. John Vogterip atuakkiaani siuliani taaneqartumi qupperneq 264.

Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaat allagaatinut aalajangiinissami ilaangitsunut tunngappat, allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaaq ingerlatsinermi oqartussaasumit allagaatinik tigumminnittumit aalajangiiffigineqassaaq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 15, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat. Tamanna isumaqarsinnaavoq allagaat ataaseq pillugu allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaaq oqartussaasut arlallit suliarisinnaagaat.

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani sulianik suliani allagaatinik paasitinneqarumanermit tunngasunik suliarinninnermik nammineerlunga missuiffiginninnera aammattaq innersuussutigaara, taannalu immikkoortoq 4.1-imi taaneqartutut 2014-imi ukiumoortumik nalunaarutinni immikkoortumi 5.6-imi ilanngunneqarpoq.

Oqartussaasoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap aalajangiiffiginisnaanut pisinnaatitaanani isumaqaruni, saaffiginnissut oqartussamut eqqortumut sapinngisaaq malillugu ingerlateqqillugu nassiutissavaa, tak. suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-imeersoq, § 7, imm. 2.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitersuummi ilitersuinissamut pisussaataaaffik pillugu ilaatigut imaattunik allassimasoqarpoq:

“**31.** Innuttaasoq nammineerluni imaluunniit telefonikkut oqartussaaffimmut saaffigisassarinnngisaraluaminut saaffiginnissimappat pineqartoq ilisimatinneqartariaqarpoq oqartussaaffimmut sumut saaffiginnittariaqarnerseq. Aalajangersakkap § 7, imm. 2-ani erseqqissarneqarpoq saaffiginnissut saaffigisassarinnngisaraluamut allaganngorlugu ingerlatinneqartoq tassanngaanniit sapinngisamik oqartussaasunut eqqortunut ingerlateqqinneqassasoq. Oqartussaaffiup saaffiginnissummik tigusaqarsimasup saaffiginnissut oqartussaasumit sorlermit suliarineqartussaannersoq nalornissutigiguniuk ilitersuutigisariaqarpaa tamatuma Namminersorerullutik Oqartussat inatsisilerinnermut allaffianut imaluunniit kommunimi sullissivimmud taamatut isigineqarsinnaasumut saaffiginnissuteqarsinnaanermit periarfissaqarnera.”

Tamanna allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap oqartussaasumit sapinngisamik pilertornerpaamik suliarineqarnissaanik immikkoortoq 4.1-imi allaaserineqartumut ataneqartikkaanni isumaqarpoq oqartussaasoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tigunerata kingornatigut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap sapinngisamik pilertornerpaamik oqartussaasup misissussagaa, nalilerlugulu allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap imaluunniit qinnutigisap ilaa oqartussaasumut allamut suliarineqartussanngorlugu ingerlateqqillugu nassiunneqassanersoq.

5.2 Naalackersuisoqarfiup pisinnaatitaanera ingerlatitseqqillunilu nassiussinera Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalackersuisoqarfiup oqaaseqaataanit 26. marts 2015-imeersumit erserpoq [A] Naalackersuisoqarfiup e-mailikkut 9. marts 2015-imeersukkut akisimagaa allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap ilaanik Naalackersuisoqarfiup nammineq suliarinissaanut pisinnaatitaaffiginngisaminik oqartussaasunut susassaartunut ingerlatitseqqilluni nassiussinissaq isumaginiaraa.

Naalackersuisoqarfiup oqaaseqaammini 26. marts 2015-imeersumi paasissutissiisutigaa Naalackersuisoqarfik e-mailikkut 20. marts 2015-imeersukkut Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia attavigisimagaa, oqartussaasup sorliup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap suliarinissaanut pisinnaatitaanerata allagaatinillu paasitinneqarumalluni qinnutigisap suliarineqarnissaanik iltersorneqarnissaata qulaajarneqarnissaat siunertaralugu. Tamanna pillugu oqaatigaara Naalackersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap oqartussaasunut eqqortunut ingerlatitseqqillugu nassiussinissaq isumaginiarlugu [A-mut] ilisimatitsisimanerata kingornatigut ullut aqqanillit qaangiuttut tamanna pisimasoq.

Immikkoortumi 5.1-imi taaneqartutut oqartussaasup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap taassuma tiguneqarnerata kingornatigut sapinngisamik pilertornerpaamik misissussavaa, allagaatinillu paasitinneqarumalluni qinnutigisap imaluunniit qinnutigisap ilaa oqartussaasumut allamut suliarineqartussanngorlugu ingerlateqqillugu nassiunneqassanersoq naliliilluni. Naalackersuisoqarfiup Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tiguneqarnerata kingornatigut qaammatit arfineq marluk qaangiuttut attavigivaa oqartussaasup sorliup allagaatinik paasitinneqarumal-

luni qinnutigisamik suliarinninnissamut pisinnaatitaanerata allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap suliarineqarnissaanik ilitersuinissap qulaajarneqarnissaa siunertaralugu. Tamanna akuerineqarsinnaanngilluinnartutut isigaara.

6. Eqikkaaneq

Qulaani taaneqartumit ersertutut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip erseqqissumik tunngavia tassaavoq oqartussaasut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap sapinngisamik pilertornerpaamik aalajangiiffigissagaa.

Malugaara [A-p] allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaa amerlasuunik allagaatitaqartumut tunngasuusoq. Tamanna allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap pillugu aalajangiinissaanik kinguartitsinermut oqartussaasup tunngavigisinnaagaluarpaguluunniit piffissap suliap suliarineqarneranut atorneqartup akuerineqarsinnaasup qanoq sivisutigisinnaanera killeqarpoq. Tassunga atatillugu oqaatigaara paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 2-kkut nalunaarutiginninneq pillugu aalajangersarneqarmat, immikkoortumi 4.1-imi taaneqartutut, oqartussaasup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap suliarinera iluamik pissutissaqarani sivitsuloorutissanngikkaa qulakkeerneqassasoq.

Isumaqarpunga Naalakkersuisoqarfiup suliamik [A-mut] ilisimatitsinera ilisimatitsisussaatitaanermut naapertuutinngitsoq, tak. paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 16, imm. 2. [A] allagaatinik paasitinneqarumanerminut akissummik qaqugu tigusaqarnissani naatsorsuutigisinnaaneraa Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tigunerata nalaani [A-lluunniit] akissuteqaqqusilluni nukingisaarinerani paasissutissiissutiginnigilaa.

Taamatuttaaq isumaqarpunga, Naalakkersuisoqarfiup [A-p] februar 2015-imi nukingisaarutaanut akissuteqarsimanngilluinnarnera ingerlatsinermi ileqqorisarnermut naapertuutinngitsoq.

Malugaara Naalakkersuisoqarfik allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap tiguneqarnerata kingornatigut aatsaat qaammatit arfineq marluk qaangiuttut Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut suliamik saqqummiussi-nermigut suliamik suliarinninnermik siullermik aallartitsisimasoq.

Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup suliamik suliarinninnera akuerineqarsinnaanngilluinnartoq.

Sakkortuumik isornartorsiuininni manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermullu Naalakkersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisanik pisariaqarneratut tulleriiarnermigut sapinngisamik pilertornerpaamik oqartussaasut suliarinnittarnerannik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi piumasaqaat assut sakkortuumik sumiginnarsimagaa.

Tamanna tunngavigalugu aamma isumaqarpunga Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaata aamma Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata oqaaseqaatip assilineranik ilisimatinneqarnerat eqqornerpaasoq, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsimmit § 23.